

25. maj 2018

Sagsnr.
2018-0130766

Svar på politikerspørgsmål om opfølgning på aftale om Amager Ressourcecenter

Radikale Venstre har stillet følgende spørgsmål til sagen om Opfølgning på aftale mellem interessentkommunerne i I/S Amager Ressourcecenter om genopretning af økonomi og CO₂-fortrængning på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 28. maj 2018.

1. Hvis ejerkommunerne ikke indgår tillægsaftalen, hvad der så de finansielle og forsynsmæssige konsekvenser for København?
2. Hvad er Københavns samlede forsyningsbehov nu og i hhv. 2030 og 2050? Hvor meget kapacitet er der i vores nød anlæg? og hvad er muligheden for at på sigt indfase varmepumper?
3. Er der andre muligheder for at øge omsætningen til ARC end det der ligger i oplæg til tillægsaftalen? Hvilke muligheder er fravalgt? Og hvorfor?
4. Hvad er potentialet for at anvende biogas i forbrændingsanlægget på ARC? Radikale ønsker at få undersøgt muligheden for at anvende biogas? men kender ikke potentialet fra hhv. private og erhverv?
5. Hvor stort er behovet for biogas forbrug i de nuværende busser og skraldebiler samt andre service køretøjer?
6. Hvad har København kontraktmæssigt forpligtet sig til ift. indkøb af busser og service køretøjer, der kører på biogas? og hvad er mulighederne for at skifte hele flåden til El? og dermed få mere biogas kapacitet ind i anlægget på ARC
7. Radikale ønsker at vi med anvendt biogas, på sigt fortrænger import af brændsler/biomasse fra udlandet. Biogas er en lokal ressource og cirkulær i natur og derfor en bedre miljømæssig mulighed for at skabe mere omsætning på ARC og for at undgå import af affald udefra – hvordan er mulighederne for det?
8. Hvad har kompetenceoverdragelsen af effekt på den private jobskabelse i København?

I forhold til den kompetenceoverdragelse af opgave på affaldsområdet fra KK til ARC

Hvad er så ARCs forudsætning for at varetage opgave? Og hvori er set-up anderledes end set-up i R98? Hvordan harmonerer dette tiltag med den kommende liberalisering af hele affaldssektoren?

Ressourcer og Affald

Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

Hvad er kommunernes mulighed for at opsige denne del af tillægsaftalen? Radikale Venstre ønsker at der indfører en tidsmæssig afgrænsning af kompetenceoverdragelsen, Hvad er muligheder for det?

Teknik og Miljøforvaltningen har følgende svar:

- 1. Hvis ejerkommunerne ikke indgår tillægsaftalen, hvad der så de finansielle og forsynsmæssige konsekvenser for København?*

Økonomiforvaltningen har oplyst følgende:

Finansielle konsekvenser:

Hvis affaldsindsamlingen ikke overføres til ARC, vil det ikke være muligt for selskabet at indkøbe tilstrækkeligt med lavkvalitetsbiomasse pga. den udbudsretlige 80/20-regel til at udnytte anlæggets forbrændingskapacitet. Selskabets likviditet vil indenfor en årrække blive negativ, hvilket vil medføre, at ejerkommunerne skal indskyde ny kapital, eller at ARC må hæve taksterne yderligere i forhold til, hvad der følger af tillægsaftalen.

Forsyningsmæssige konsekvenser:

Forsynings sikkerheden på varmeområdet vil ikke blive påvirket på kort sigt. I kolde perioder vil behovet for spids- og reservelast imidlertid øges, hvilket vil gøre varmen dyrere for borgerne. På længere sigt må det endvidere forventes, at der bliver behov for at udbygge den samlede varmeproduktion, hvilket ud fra et samfundsmæssigt synspunkt er unødvendigt spild, idet der allerede er etableret et forbrændingsanlæg (ARC), der ville kunne dække varmebehovet, såfremt det var muligt at indkøbe lavkvalitetsbiomasse.

Teknik- og Miljøforvaltningen bemærker i øvrigt, at ARC har oplyst, at forsyningen til affaldsforbrændingsanlægget med lavkvalitetsbiomasse fortrinsvist kommer fra Danmark. Lavkvalitetsbiomasse betragtes som et restprodukt i forbindelse med skovdrift, der består af træstubbe og rødder. Der findes ikke certificering for denne type lavkvalitetsbiomasse.

- 2. Hvad er Københavns samlede forsyningsbehov nu og i hhv. 2030 og 2050? Hvor meget kapacitet er der i vores nødanlæg? og hvad er muligheden for at på sigt indfase varmepumper?*

København er en del af et sammenhængende fjernvarmesystem, der dækker 17 kommuner og forsynes af varmeselskaberne CTR, VEKS og HOFOR. Disse tre selskaber færdiggjorde i 2014 projektet Varneplan Hovedstaden, der blandt andet analyserer fjernvarmebehovet frem mod 2050 og mulige scenarier for en CO2-

neutral fjernvarmeforsyning. I analysens grundscenarie var det antaget, at varmemeforbrugsprognoserne for det samlede område i 2015 var 36.732 TeraJoule (TJ), i 2030 er 37.134 TJ og i 2050 32.174 TJ.

Fjernvarmeforsyningen består af tre typer varmeproduktion:

- Prioriteret produktion, der dækker over affaldsforbrænding af kommunernes affald samt geotermi
- Grundlastproduktion, der dækker over centrale kraftvarmeværker og varmelagre
- Spids- og reservelast, der typisk bruges ved udfald på kraftværker og i perioder hvor varmemeforbruget er særligt højt.

Spis- og reservelastanlæggende står for en stor del af den samlede kapacitet for at sikre en tilstrækkelig forsyningssikkerhed. Denne kapacitet anvendes dog ikke i særlig høj grad. I CTR, der er transmissionsselskab for fjernvarme i bl.a. København, dækker spids- og reservelastanlæg ca. 45 % af den installerede kapacitet, mens de kun udgjorde ca. 7 % af det samlede varmekøb. CO₂-neutral spids- og reservelast er et af initiativerne i KBH2025 Klimaplanens Roadmap 2017-2020. Indholdet i initiativet er dels en omstilling til ikke fossile brændsler og el i spids- og reservelasten og dels initiativer, som kan reducere behov for spids- og reservelast, som fx fleksible varmeaftaler og udbygning med varmelagre.

Der er muligheder for at indfase varmepumper i fjernvarmesystemet bl.a. ved at udnytte varmekilder som havvand, spildevand, geotermi og overskudsvarme. Udfordringerne er i dag at skabe økonomi i projekterne, hvorfor der er behov for yderligere teknologisk udvikling og driftserfaringer med store varmepumper til fjernvarme.

HOFOR tester i dag sammen med CTR og VEKS en varmepumpe på 5 MJ pr. sekund, der anvender spildevand og havvand som varmekilde. Indfasningen af varmepumper afhænger af udviklingen i det samlede varmesystem. I Varmeplan Hovedstaden blev der opstillet forskellige scenarier for varmeforsyning i 2035. Her blev potentialet for varmepumpeudbygningen i 2035, i det mest ambitiøse scenarie, vurderet at være 600 MegaJoule/s.

3. *Er der andre muligheder for at øge omsætningen til ARC end det der ligger i oplæg til tillægsaftalen? Hvilke muligheder er fravalgt? Og hvorfor?*

Hvis den nye tillægsaftale ikke gennemføres vil det medføre, at ejerkommunerne skal indskyde ny kapital, eller at ARC må hæve taksterne yderligere i forhold til, hvad der følger af tillægsaftalen.

4. *Hvad er potentialet for at anvende biogas i forbrændingsanlægget på ARC? Radikale ønsker at få undersøgt muligheden for at*

anvende biogas? men kender ikke potentialet fra hhv. private og erhverv?

ARCs forbrændingsanlæg er rent teknisk et special-anlæg til fast affaldsbrændsel, og det kan ikke afbrænde biogas. Hvis biogassen fra det kommende bynære biogasanlæg skal benyttes til el og fjernvarmeproduktion på ARC, skal der foretages yderligere investeringer i en gasmotor.

Det er forvaltningens vurdering, at hvis biogassen fra ARCs kommende biogasanlæg til bioaffaldet fra husholdningerne skal udnyttes til fjernvarme, så vil det være mere økonomisk hensigtsmæssigt at etablere en gasmotor ved biogasanlægget end at etablere rørledninger til ARC. Det er dog også en mulighed at udnytte biogassen til klimamæssig omstilling i andre dele af hovedstadens energiforsyning, herunder fx som drivmiddel i tung transport eller i bygassen. Økonomien og herunder indtægter fra salg af biogassen vil uanset den konkrete anvendelse af biogassen indgå i ARCs samlede omsætning, når ARC ejer biogasanlægget, sådan som det indgår i ARCs plan for genanvendelse og CO₂-reduktion jf. indstillingen.

Behandling af københavnernes bioaffald på det kommende biogasanlæg vil give omkring 2,9 mio. Nm³ biogas i 2024, hvis det forventede mål om at indsamle 38.000 ton bioaffald i det kommende forslag til Ressource- og Affaldsplan 2024 indfries.

Teknik- og Miljøforvaltningen forbereder jf. KBH2025 Klimaplanen en biogasstrategi, hvor det indgår at undersøge forhold omkring produktion og udnyttelse af biogassen.

5. Hvor stort er behovet for biogas forbrug i de nuværende busser og skraldebiler samt andre service køretøjer?

Økonomiforvaltningen har oplyst følgende:

Borgerrepræsentationen har med Budget 2017 (A, B, C, F, I, O, V, Ø og Kasper Heumann Kristensen) (BR 27. april 2017) besluttet, at Movia i alle kommende udbud med driftsstart i 2019 og herefter, så vidt muligt skal stille krav om elbusser eller andre busser med tilsvarende miljø-, klima- og støjegenskaber. De første elbusser eller lignende kommer i drift på to buslinjer i december 2019. Der vil således ikke blive øget behov for biogas til busser i Københavns Kommune fremover.

Der kører i dag 37 biogasbusser på linje 5C, som bruger ca. 1,8 mio. m³ biogas om året. Busserne på linje 5C overgår til el eller tilsvarende i 2025 eller 2027.

Mere end 85 % af skraldebilerne kører jf. den vedtagne udbudsstrategi for affaldsindsamling i dag på gas, heraf ca. halvdelen på certificeret biogas. Strategien for drivmidler i skraldebilerne fremadrettet afventer politisk stillingtagen.

6. *Hvad har København kontraktmæssigt forpligtet sig til ift. indkøb af busser og service køretøjer, der kører på biogas? og hvad er mulighederne for at skifte hele flåden til El? og dermed få mere biogas kapacitet ind i anlægget på ARC.*

Økonomiforvaltningen har oplyst følgende:

Movias busser kører på baggrund af kontrakter mellem Movia og private busoperatører. Kontrakterne løber typisk op til 12 år. Som beskrevet ovenfor i besvarelsen af spørgsmål 5, har Borgerrepræsentationen besluttet, at Movia fremadrettet skal stille krav om elbusser eller andre busser med tilsvarende miljø-, klima- og støjegenskaber. Senest i 2031 vil hele flåden være skiftet til el eller tilsvarende klimaneutrale drivmidler. Dermed udfases dieselbusserne løbende til fordel for el eller tilsvarende klimaneutrale drivmidler.

Movia er kontraktligt bundet til biogasbusser på linje 5C, hvor der er krav om, at gassen produceres af gylle. Biogasbusserne på 5C skiftes til el eller tilsvarende i 2025 eller 2027.

7. *Radikale ønsker at vi med anvendt biogas, på sigt fortrænger import af brændsler/biomasse fra udlandet. Biogas er en lokal ressource og cirkulær i natur og derfor en bedre miljømæssig mulighed for at skabe mere omsætning på ARC og for at undgå import af affald udefra – hvordan er mulighederne for det?*

ARC's plan for genanvendelse og CO₂-reduktion omfatter, at ARC skal etablere og drive et biogasanlæg til bioaffald fra husholdninger. Økonomien og herunder indtægter fra salg af biogassen vil indgå i ARC's samlede omsætning, selvom anlægget formentlig ikke kan placeres på Kraftværkshalvøen, hvor ARC's forbrændingsanlæg ligger. Teknik- og Miljøforvaltningen forbereder jf. KBH2025 Klimaplanen en biogasstrategi, hvor det indgår at undersøge forhold omkring produktion og udnyttelse af biogassen.

8. *Hvad har kompetenceoverdragelsen af effekt på den private jobskabelse i København?*

Teknik- og Miljøforvaltningen forventer, at antallet af medarbejdere efter overdragelsen af affaldsindsamlingen vil være i samme størrelsesorden som i dag, og dermed forventes ikke isoleret set en jobskabelseffekt. Skraldemændene vil være ansat i en offentlig virksomhed og ikke i den private sektor som i dag.

Nyetablering af et sorteringsanlæg og et bynært biogasanlæg jf. ARC's plan for genanvendelse og CO2 forventes ifølge ARC's businesscases for de to anlæg samlet set at medføre øget beskæftigelse af omkring 22 medarbejdere i den offentlige sektor.

9. *I forhold til den kompetenceoverdragelse af opgave på affaldsområdet fra KK til ARC*

Hvad er så ARC's forudsætning for at varetage opgave? Og hvori er set-up anderledes end set-up i R98? Hvordan harmonerer dette tiltag med den kommende liberalisering af hele affaldssektoren?

Hvad er kommunernes mulighed for at opsige denne del af tillægsaftalen? Radikale Venstre ønsker at der indfører en tidsmæssig afgrænsning af kompetenceoverdragelsen, Hvad er muligheder for det?

Om ARC's forudsætninger

ARC er et § 60-fællesskab. Der er derfor som udgangspunkt fri adgang for Københavns Kommune til at overdrage opgaver til ARC. I det omfang de eksisterende kontrakter med private leverandører også ønskes overdraget til ARC, skal det selvfølgelig være i overensstemmelse med disse kontrakter.

Kommunens eksterne advokat på udbudsområdet har vurderet, at de gældende kontrakter er udformet, så de kan overdrages til ARC, som indtræder i kommunens sted i kontrakten.

I forhold til den mere praktiske udførelse af opgaven, så løser ARC allerede i dag driftsopgaver for interessentkommunerne, herunder etablering, drift og bemanding af genbrugsstationerne.

Om R98 og hvorfor forholdene adskiller sig fra denne sag

R98 var i kommunalretlig forstand at betragte som en privat aktør, hvorfor indkøb af ydelser fra R98 var omfattet af udbudsreglerne. ARC er derimod en offentlig myndighed efter § 60 i kommunestyrelsesloven. Af den årsag er der tale om to grundlæggende forskellige situationer. I tilfældet med ARC har Københavns Kommune altså en hjemmel til at overdrage opgaven (til §60-fællesskaber), mens der i tilfældet med R98 var tale om, at der blev indgået en kontrakt med en privat part.

Liberalisering

Ifølge forvaltningens oplysninger er det fortsat uafklaret, hvor omfattende en eventuelt kommende liberalisering vil være. Indstillingen hviler på det gældende retslige grundlag, og Københavns Kommune kan i tilfælde af en liberalisering på ny tage stilling til placeringen af opgaveløsningen.

Forudsætninger for at en affaldsopgave kan overdrages til et kommunalt fællesskab

Ifølge Økonomi- og Indenrigsministeriets ”Vejledning om kommunale fællesskaber” fra maj 2016, forudsætter overdragelsen:

- at kommunalbestyrelsen/Borgerrepræsentationen vedtager at kompetenceoverdrage opgaven til det kommunale fællesskab og
- at der indgås en aftale mellem kommunen og selskabet herom. Aftalen skal godkendes af det kommunale tilsyn, dvs. i praksis af Ankestyrelsen. Denne proces vil følge efter godkendelse af overdragelsen i Borgerrepræsentationen.

For Tårnby og Dragør Kommuner, der har besluttet at hjemtage og overdrage affaldsindsamlingen til ARC fra 1. januar 2019, er denne proces gennemført i 2017. Aftalen er godkendt i Ankestyrelsen.

Muligheden for at opsiges/ændre overdragelsen

Københavns Kommunes beslutning om at overdrage affaldsindsamlingen til ARC kan til enhver tid ændres ved en ny beslutning i Borgerrepræsentationen med det varsel, som parterne har aftalt. Det kan fx være, hvis kommunen ikke er tilfreds med udførelsen, eller hvis den benchmarking, som er under planlægning i Teknik- og Miljøforvaltningen, viser, at indsamlingsopgaven isoleret set bliver dyrere end i dag.

Karsten Biering Nielsen
Vicedirektør